

นิพนธ์ต้นฉบับ

ผลของการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถของตนของร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการฝึกผู้นำนักเรียนเพื่อการป้องกันโรคเหื่อภัยอักเสบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอปะทาย จังหวัดนครราชสีมา

เวนิการ์ หล่าสรวงษ์ และพรวนี บัญชรัตถกิจ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถของตนของร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการฝึกผู้นำนักเรียน เพื่อการป้องกันโรคเหื่อภัยอักเสบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอปะทาย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำนักเรียน 72 คนประกอบด้วยกลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 36 คน กลุ่มทดลองได้รับคัดเลือกเข้าสู่โปรแกรมทันตศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนของร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ด้วยการบรรยายประกอบสไลด์ ภาพพลิก การอภิปรายกลุ่มเสนอตัวแบบ สาธิตและฝึกปฏิบัติ การแสดงบทบาทสมมติ การจัดป้ายนิเทศ และได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครูผู้ปกครองเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบบันทึกบริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ Paired Sample t-test และ Independent Sample t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ภายนหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเหื่อภัยอักเสบมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนของ กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันทางสถิติและมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ระดับ 0.05 ด้านความคาดหวังในผลของการป้องกันโรคเหื่อภัยอักเสบ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 0.001 และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ระดับ 0.01 ด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคเหื่อภัยอักเสบ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ กลุ่มทดลองมีปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ลดลงมากกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 0.01 และลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผู้นำนักเรียน, ความสามารถของตนของ, แรงสนับสนุนทางสังคม, โรคเหื่อภัยอักเสบ

Original Article

Effects of Application of Self - Efficacy Theory and Social Support on Student Leaders for Gingivitis Protection of Students at Grade 5 Primary School, Pratai District, Nakhonratchasima Province

Wenika Lasaket and Pannee Banchonhattakit
Faculty of Public Health, Khon Kaen University

Abstract

This quasi-experimental study which aimed to study the effects of the application of self-efficacy theory and social support for behavioral modification of student leaders to preventing gingivitis in students at grade 5 of primary school, Pratai district, Nakhon Ratchasima Province. The samples were 72 students separated into two groups: experimental group and comparison group. Each group included 36 students. The experimental group received the Dental Health Education Program. The implementation consisted of teaching about gingivitis, group discussion, model observation, learning, demonstration, role playing and health education board. Moreover, they also received social support from teachers and parents. The data was collected by use of questionnaire and plaque index measurement before and after the experiment. The data were analyzed by descriptive statistic for demographic data, the comparative analysis were used by Paired Sample t- test and Independent Sample t-test. The level of significance was set at 0.05

The results of this study found that after implementation, the experimental group had mean score of knowledge about gingivitis significantly higher than before the experiment and higher than the comparison group at $p<0.001$. Mean score of perceived self- efficacy of the experimental group was not different from before the intervention and higher than comparison group at $p<0.05$. The mean score of outcome expectation of the first group was significantly higher than before the intervention at $p<0.01$ and higher than the comparison group at $p<0.01$. The experimental group also had a mean score of behavior in gingivitis prevention higher than before the intervention and higher than the comparison group at $p<0.01$. The mean score for dental plaque of the experimental group was significantly lower than before the experiment at $p<0.01$ and lower than the comparison group at $p<0.05$.

Keywords: Student leader, Self-efficacy, Social support, Gingivitis

บทนำ

โรคเหื่อกอักษะเป็นโรคในช่องปากที่ดื้อเป็นปัญหาสำคัญทางทันตสุขภาพ และยังเป็นปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานสาธารณสุขของประเทศไทย แม้จะไม่ใช่โรคที่ร้ายแรงถึงแก่ชีวิต แต่ถ้าหากไม่ได้รับการตรวจพบและไม่ได้รับการรักษาตั้งแต่แรกเริ่มที่เป็น ก็อาจทำให้อาการของโรคลุกลามจนทำให้เกิดการสูญเสียฟันในที่สุดได้ การมีปัญหาสุขภาพช่องปากจะมีผลให้สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์ได้ เนื่องจาก การสูญเสียฟันจะมีผลต่อการบดเคี้ยวอาหาร ทำให้เดี้ยวอาหารไม่ได้หรือเคี้ยวอาหารไม่ละเอียด กลุ่มนักเรียนปีชั้นประถมศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญที่ควรเน้นหักด้านทันตกรรมป้องกัน เพราะเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคเหื่อกอักษะ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนปีชั้นประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 10-12 ปี เนื่องจากเด็กในวัยนี้กำลังเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นและการเปลี่ยนแปลงของข้อร่องมุนเพศ กลุ่มนี้ส่วนใหญ่พบว่าเหื่อกจะมีลักษณะบวม ใหญ่หรือเหื่อกอักษะเป็นช่วงวัยรุ่นเนื่องจากร่างกายจะมีการตอบสนองต่อสิ่งที่มาระคายเคืองเฉพาะที่รุนแรงกว่าปกติ (กมลพิพิธ สุขสันติสุกุลชัยและคณะ, 2541) นอกจากนี้โรคเหื่อกอักษะเป็นในกลุ่มเด็กวัย 12 ปี ถูกใช้เป็นเครื่องทวนนัย แนวโน้มของการเกิดโรคเหื่อกอักษะเป็นในวัยผู้ใหญ่ และยังใช้เป็นตัวแทนเปรียบเทียบความรุนแรงของการเกิดโรคในช่องปากของประเทศไทยฯ จากรายงานการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 4 พ.ศ. 2537 ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2544 และครั้งที่ 6 พ.ศ. 2550 โดยกองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สำรวจปริทันต์ในกลุ่มเด็กอายุ 12 ปี พbm มีเหื่อกอักษะและหินน้ำลายเป็นร้อยละ 75.3, 76.9 และ 72 ตามลำดับ พฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กกลุ่มอายุ 12 ปีนี้คือ ประเพิ่งฟันหลังอาหารกลางวันที่โรงเรียนร้อยละ 26.3 โดยโรงเรียนจะมีการสอนและแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากโดยครูอนามัย วิธีการประเพิ่งฟันที่ทำกันมากคือ ถูไปถูมา ร้อยละ 29.8 ส่วนวิธีการขยับปีดันน์เด็กสามารถทำได้เพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้น เมื่ออยู่ที่บ้านแม้จะเป็นผู้กระตุ้นเตือนให้เด็กประเพิ่งฟันร้อยละ 40.2 และพบว่าเด็กเคยรับประทานอาหารแล้วลืมประเพิ่งฟันและเข้านอนมากถึง ร้อยละ 72.3 (กองทันตสาธารณสุข, 2551) สมศักดิ์ เลิศจิราจัล (2548) ได้ศึกษาประสิทธิผลการควบคุม

แผลคราบจุลินทรีย์ด้วยตนเองด้วยวิธีการประเพิ่งฟันร่วมกับการใช้เม็ดสีข้อมูลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พbm ว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนทันตสุขศึกษาและวิธีการใช้เม็ดสีข้อมูลนักเรียนทั้งได้รับเม็ดสีไปฝึกทำที่บ้าน สามารถควบคุมแผลคราบจุลินทรีย์ได้ดีกว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับเฉพาะทันตสุขศึกษาและกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งอรักษา บัวพัฒน์ (2551) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาพฤติกรรมการประเพิ่งฟันอย่างถูกต้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พbm ว่า ภายหลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลของการประเพิ่งฟัน ภารปฏิบัติว่าในการประเพิ่งฟัน มีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนปริมาณแผลคราบจุลินทรีย์ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้นำนักเรียนเป็นทรัพยากรสำคัญที่สามารถช่วยเหลืองานด้านอนามัยโรงเรียนได้เป็นอย่างดี (กรมอนามัย, 2547) เนื่องจากเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากที่สุด อีกทั้งอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน จึงสามารถพูดคุยกันเข้าใจได้เป็นอย่างดี ผู้จัดจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการฝึกผู้นำนักเรียนในการป้องกันโรคเหื่อกอักษะ โดยมีแนวคิดคือ การที่บุคคลจะปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคเหื่อกอักษะได้ถูกต้องหรือไม่นั้น เกิดจากการรับรู้ในความสามารถของตนเอง หากบุคคลมีความเชื่อสูงว่าตนเองสามารถปฏิบัติได้ก็มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติพฤติกรรมได้ถูกต้อง (Bandura, 1977) ส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมจากครูและผู้ปกครองจะเป็นแรงเสริมที่สำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถูกต้องและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลของการฝึกผู้นำนักเรียนโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคเหื่อกอักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภัยในและระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับโรคเหื่อกอักษะ

และการแปรปั้นที่ถูกวิธี การรับรู้ความสามารถของตนเองใน การป้องกันโรคเหื่อกอักเสบ ความคาดหวังในผลดีของการ ป้องกันโรคเหื่อกอักเสบ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคเหื่อกอ ักเสบและปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์

สมมติฐานในการวิจัย

ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน แผลต่ำความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนในเรื่องความรู้เกี่ยวกับ โรคเหื่อกอักเสบและการแปรปั้นที่ถูกวิธี การรับรู้ ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหื่อกอักเสบ ความ คาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหื่อกอักเสบ การปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคเหื่อกอักเสบและปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง (Experimental group) และ กลุ่มเปรียบเทียบ (Comparison group) โดยกลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนที่ผู้วิจัยประยุกต์ขึ้นจากทฤษฎี ความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ส่วน กลุ่มเปรียบเทียบได้รับกิจกรรมทางทันสุขภาพตามเดิมจากทาง โรงเรียน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทดลองทั้ง สองกลุ่ม (Two Group Pretest-Posttest Design) ใช้เวลาในการ ดำเนินการวิจัยทั้งหมด 8 สัปดาห์ ทั้งนี้การวิจัยได้ผ่านการ รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน เขตอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะ ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเงื่อนไขในการ คัดเลือกโรงเรียนที่จะทำการศึกษา คือ

1. เป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่คือ 5 ห้องเรียน ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่ต่ำกว่า 5 ห้องเรียน
2. เป็นโรงเรียนที่มีการดำเนินกิจกรรมทางทันสุขภาพ ไม่ต่ำกว่า 5 ห้องเรียน

3. มีปัญหาสภาวะทันตสุขภาพโรคเหื่อกอักเสบ ใกล้เคียงกัน

4. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร คณะกรรมการ ตลอดจนนักเรียน ยินดีเข้าร่วมโปรแกรมทดลองการวิจัย

เมื่อคัดเลือกโรงเรียนที่จะทำการศึกษาได้แล้ว จึงทำ การจับฉลาก (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกว่า โรงเรียนใดจะได้เป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มเปรียบเทียบ เมื่อ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว จึงทำการคัดเลือกผู้นำนักเรียน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ

1. สุขภาพอนามัยดี มีการรักษาความสะอาดของ ร่างกาย

2. บุคลิกภาพมีลักษณะเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

3. มีความรู้พื้นฐาน เจตคติและพฤติกรรมด้านอนามัยดี

4. มีจิตใจอบอ้อมอารี ชอบอาสาช่วยงานส่วนรวม

5. สมควรใจและได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง

6. ใจรักและมีเวลาพอที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

7. ระดับการเรียนปานกลางขึ้นไป

8. ไม่เป็นผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมพิเศษเกิน 2 กิจกรรม ขึ้นไป

โดยขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 36 คน ซึ่งขนาด ของกลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (อุดุณ จิรวัฒนกุล และคณะ, 2547)

สูตรในการคำนวณ

$$n / \text{group} = \frac{2(Z_{\alpha/2} + Z_{\beta})^2 \sigma^2}{\Delta^2}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการ ดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและ หลังการทดลองเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เรื่อง โรคเหื่อกอักเสบ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถ

ของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบและส่วนที่ 6 แบบบันทึกปริมาณแฝ่นคราบจุลินทรีย์

แบบสอบถามชุดนี้สร้างครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งได้ตรวจสอบความต้อง (Validity) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้และตรวจสอบวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfaของ cronbach's Alpha Coefficient) โดยหมวดความรู้เกี่ยวกับโรคเหงื่อออกอักเสบเท่ากับ 0.77 หมวดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบเท่ากับ 0.75 หมวดความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบเท่ากับ 0.76 โดยค่าความเที่ยงรวมทุกหมวดได้เท่ากับ 0.76

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแบบสัปสนุนทางสังคมในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบประกอบด้วย (1) การจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคเหงื่อออกอักเสบ โดยการบรรยายประกอบสื่อทันตสุขศึกษา การจัดมุมทันตสุขศึกษา การเล่นเกมประกอบกิจกรรม (2) การนำเสนอตัวแบบที่มีพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพที่ดี (3) การแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปรายกลุ่มถึงแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ (4) การสาธิตและการฝึกปฏิบัติการแปลงพื้นที่ถูกวิธี และ (5) การได้รับแรงเสริมจากครูผู้ปกครองและผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลทางคุณลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุមาน วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและภายนอกการทดลองโดยใช้สถิติ Paired Sample t – test และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการ

ทดลองและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ Independent Sample t – test

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 10-12 ปี กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 10.80 ปี กลุ่มเรียนเทียบ 11.02 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 75 ในกลุ่มทดลอง และร้อยละ 60 ในกลุ่มเปรียบเทียบ ความถี่ในการแปลงพื้นที่ในไนท์คลับ คือ วันละ 2 ครั้ง ผู้ปกครองของทั้งสองกลุ่มจะมีการดูแลการแปลงพื้นเป็นบางครั้ง คือ สัปดาห์ละ 1-2 วัน ส่วนใหญ่ในไนท์คลับประจำที่เป็นผู้ดูแลการแปลงพื้นหลังอาหารกลางวันที่โรงเรียนและพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เคยตรวจดูความสะอาดภายในห้องการแปลงพื้น

การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลองพบว่า ประเด็นความรู้เรื่องโรคเหงื่อออกอักเสบ ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภายหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.1) ประเด็นการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ พบว่า ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภายหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าไม่ใช่กลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.1) ประเด็นความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ พบว่า ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภายหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.1) และประเด็นปริมาณแฝ่นคราบจุลินทรีย์ พบว่า ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภายหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.1) และประเด็นปริมาณแฝ่นคราบจุลินทรีย์ พบว่า ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ภายหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.1) และ

มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) ดังนั้นจึงสรุปผลการวิจัยได้ว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เรื่องโรคเหื้ออကักเสบ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหื้ออคักเสบ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหื้ออคักเสบ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคเหื้ออคักเสบและปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

จากผลของการใช้โปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนที่ประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบร่วมโปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนที่จัดขึ้นทำให้ผู้นำนักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเหงื่อออกอักเสบ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบ การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเหงื่อออกอักเสบและปริมาณแผลน้ำค้างในร่างกายซึ่งสามารถอภิปรายผลจำแนกตามประเดิมได้ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับโรคเหงื่อก็อคเสบ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลังการทดลองผู้นำนักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับโรคเหงื่อก็อคเสบเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงความรู้ดังกล่าวเกิดขึ้นจากการได้รับการคัดเลือดเข้าสู่โปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์ทฤษฎีความสามารถลงเรื่องร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครูประจำชั้นและผู้ปกครอง และได้ใช้กลวิธีทางสุขศึกษาคือการบรรยายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้มากในเวลาที่จำกัด โดยการจัดกิจกรรมการสอนประกอบสไลด์ ภาพพลิก การสาธิต ภาพจำลอง การจัดป้ายนิเทศ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ซักถามประเด็นปัญหาที่สงสัยทำให้ผู้นำนักเรียนในกลุ่มทดลองเกิดการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับโรคเหงื่อก็อคเสบเพิ่มขึ้น โดยเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom, 1979) โดยนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีนั้น

ต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การบรรยาย การทดลอง การทำกิจกรรมต่างๆ การฝึกปฏิบัติและการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ได้ดีขึ้น รวมทั้งการแจกแผ่นพับเรื่องโรคหนึ่งอย่างเดียว เช่น กัก咳 เสบ ภูมิแพ้ ไข้หวัด ไข้ไข้หวัดใหญ่ การตรวจพัฒนาอย่างง่ายด้วยตนเอง ทำให้ผู้นำนักเรียนมีเวลาศึกษาได้ไม่จำกัด มีเวลาทำความเข้าใจในเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ (สุวิทย์ ลุงตระกูลรัตน์, 2532) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประพิณพิพิญ หมื่นน้อย (2548) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพซึ่งปากเพื่อป้องกันโรคพัฒนาอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตตัวบลท่าพระ อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคพัฒนาอย่างกว้างขวางกว่ากลุ่มการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกัน
โรคเหงื่อกอกับเสบ จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีการ
เปลี่ยนแปลงค่าแนะนำลี่การรับรู้ความสามารถของตนเอง
แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้มีผล
มาจากการใช้ตัวแบบที่มีชีวิตจริงและอยู่ในช่วงวัยรุ่น ทำให้ตัว
แบบไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร ผู้วิจัยต้องพยายามตั้งให้มีการ
แสดงออกตลอดเวลา อีกทั้งการจัดกิจกรรมอยู่ในช่วงเวลาที่มี
การสอบปลายภาคของกลุ่มทดลองด้วยทำให้กลุ่มทดลองขาด
สมาริในกำกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเปรียบเทียบ
พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงค่าแนะนำลี่การรับรู้
ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อกอกับเสบ
มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นคือ
ภัยหลังการทดลองผู้รับน้ำนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรม
ในโปรแกรมการฝึกผู้รับน้ำนักเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านการ
รับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเหงื่อกอกับเสบดี
ขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งผลการ
เปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากโปรแกรมการฝึกผู้รับ
น้ำนักเรียนที่ประยุกต์จากทฤษฎีความสามารถของตนเองซึ่งเป็น
ทฤษฎีหลักจัดให้ผู้รับน้ำนักเรียนกลุ่มทดลองสามารถพัฒนาการ
รับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตตัวแบบ โดยการให้นักเรียนเสนอปุ่มคลิปที่

เป็นตัวแบบในการแปร่งพันที่ถูกวิธีและการมีสุขภาพช่องปากที่ดีโดยการให้ออกมาพูดคุยกับกล่าวและสาธิตการแปร่งพันที่ถูกวิธี โดยการได้รับแรงเสริมจากครูประจำชั้นและผู้ปกครองที่เคยแนะนำ ซึ่งตัวแบบที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตันนั้น จะทำให้ผู้สังเกตเกิดความมั่นใจว่าตัวแบบแสดงลักษณะที่คล้ายคลึงกับตนเองทำให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าตนเองก็ทำได้เช่นกัน (Bandura, 1977) และมีการจัดประสบการณ์ตรง โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติการแปร่งพัน การใช้ไหมขัดฟัน การตรวจดูแผ่นคราบจุลินทรีย์ การตรวจพันอย่างง่ายด้วยตนเอง โดยมีคุปกรณ์ประกอบการสาธิตและการฝึกปฏิบัติ รวมถึงรางวัลที่ให้เป็นกำลังใจสำหรับตัวแบบ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมอย่างชัดเจน มีผลให้เกิดการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติพุทธิกรรมในการป้องกันโรคเห็นอกอักษะ ให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความสามารถของตนเองที่แบบดูร่าได้เสนอว่า แหล่งที่มาของความคาดหวังในความสามารถของตนเองคือ ความสำเร็จจากการทำงาน การปฏิบัติให้สำเร็จด้วยตนเองเป็นแหล่งสำคัญที่จะเพิ่มความคาดหวังในตนเอง การเรียนรู้จากตัวแบบ การดูการกระทำของบุคคลอื่นสามารถสร้างความคาดหวังให้กับผู้สังเกตรวมถึงการพูดชักจูงจากผู้อื่นก็สามารถทำให้เข้าประสบความสำเร็จได้สอดคล้องกับการศึกษาของขวัญดาว พันธุ์หมุด (2549) ซึ่งศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรมการป้องกันโรคเห็นอกอักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 obaeko ราตุพน จังหวัดนครพนม พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคพันผู้และเห็นอกอักษะมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเห็นอกอักษะ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเห็นอกอักษะมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ภายหลังการทดลองผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการดัดแปลงเข้าสู่โปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนจะมีการปฏิบัติในการป้องกันโรคเห็นอกอักษะที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมที่จัดขึ้นได้แก่ การบรรยาย การจัดป้ายนิเทศ การแจกแผ่นพับ การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอตัวแบบ การเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นรวมถึงการฝึก

โรคเห็นอกอักษะ โดยในกิจกรรมที่จัดให้กลุ่มทดลองมีการสังเกตตัวแบบที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคเห็นอกอักษะ ด้วยการแปร่งพันที่ถูกวิธีและสม่ำเสมอ การตรวจดูความผิดปกติของเห็นอกและฟันด้วยตนเอง การพูดคุยแลกเปลี่ยนจากตัวแบบโดยตรง ทำให้ผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองรับรู้ว่า เมื่อปฏิบัติพุทธิกรรมดังกล่าวแล้วเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร นอกจากนี้ กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติและการอภิปรายกลุ่มลึ่ง แนวทางในการปฏิบัติตนในการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคเห็นอกอักษะที่เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้การกระตุ้นเตือนจากครูและผู้ปกครอง และเพื่อนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ House (1981) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม โดยทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถทำได้และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในผลดีของการป้องกันโรคเห็นอกอักษะ ทำให้เกิดการพัฒนาพุทธิกรรมที่ดีขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาของเตือนใจ ภาครุ่ม (2542) ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลของการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองในการปรับเปลี่ยนพุทธิกรรมการรักษาพันให้เข็งแข็งและการแปร่งพันอย่างถูกต้องตามมาตรฐานคุณภาพดีแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนนทบุรี พบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความคาดหวังในผลดีของการปฏิบัติตัวสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเห็นอกอักษะ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเห็นอกอักษะเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ภายหลังการทดลองผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการดัดแปลงเข้าสู่โปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียนจะมีการปฏิบัติในการป้องกันโรคเห็นอกอักษะที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมที่จัดขึ้นได้แก่ การบรรยาย การจัดป้ายนิเทศ การแจกแผ่นพับ การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอตัวแบบ การเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นรวมถึงการฝึก

ปฏิบัติการแปลงพันที่ถูกวิธีซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงทำให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติด้วยตัวเองเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตาม ทฤษฎีความสามารถของตนของของแบบดูร่า (Bandura, 1977) ที่เชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนของนั้นมีผลต่อการกระทำ ของบุคคล บุคคลอาจมีความสามารถไม่แตกต่างกัน แต่อาจมี พฤติกรรมแตกต่างกันได้ แม้ในบุคคลเดียวกันก็อาจแสดง พฤติกรรมของมาแตกต่างกันในสภาพการณ์ต่างกัน ดังนั้นหาก บุคคลเชื่อว่าตนของมีความสามารถอย่างไรก็จะแสดง ความสามารถของมา คุณที่เชื่อว่าตัวเองมีความสามารถจะมี ความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยและจะประสบความสำเร็จ รวมถึงแรงสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจาก ครู ผู้ปกครองและ เพื่อนล้วนสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติพุติกรรมที่ถูกต้อง สมดุล ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎี ความสามารถของตนของร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการ พัฒนาพฤติกรรมการแปลงพันอย่างถูกต้องของนักเรียนขั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเลื่อม อำเภอเมือง จังหวัด อุดรธานี โดยพบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมี คะแนนการปฏิบัติตัวในการแปลงพันสูงกว่าก่อนการทดลองและ ถูกล่วงหลังประเมินเบรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยปริมาณ แ芬คราบจุลินทรีย์ลดลงมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่า กลุ่มเบรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ภายหลังการ ทดลองผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการอบรมในโปรแกรม การฝึกผู้นำนักเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณแ芬คราบ จุลินทรีย์ที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่ม เบรียบเทียบ โดยผู้นำนักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถแปลงพันได้ ถูกวิธีและสะอาดมากกว่ากลุ่มเบรียบเทียบ ทำให้ปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ลดลง เพราะคราบจุลินทรีย์จะมีการก่อตัวอยู่ ตลอดเวลา โดยเฉพาะบริเวณคอฟันซึ่งเป็นแหล่งที่คราบ จุลินทรีย์สะสมได้ง่าย การไม่มีแ芬คราบจุลินทรีย์สะสมบนผิว ฟันนานเกิน 48 ชั่วโมงจะทำให้ไม่เกิดเหื่อกอักเสบ ดังนั้นผล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกิดจากโปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติการแปลงพันที่ถูกวิธี การตรวจฟันอย่างง่ายด้วย

ตนเอง การตรวจดูแ芬คราบจุลินทรีย์โดยการใช้เม็ดสีย้อมคราบ พัน ทำให้ผู้นำนักเรียนกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติตัวได้ถูกต้องทำ ให้ปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์ลดลงและเมื่อปฏิบัติสม่ำเสมอจะ สร้างผลให้เหื่อกอักเสบลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณรัตน วรรณฤทธิ์ (2541) ซึ่งได้ศึกษาการเบรียบเทียบการ สอนทันตสุขศึกษาระหว่างการใช้เพลงกับการใช้สีย้อมคราบ จุลินทรีย์ที่มีต่อพุติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนขั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้กิจกรรมการฝึกทักษะแปลงพัน ภาระจดจำแ芬คราบจุลินทรีย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลอง มีปริมาณแ芬คราบจุลินทรีย์และเหื่อกอักเสบลดลงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดโปรแกรมการฝึกผู้นำนักเรียน ควรพิจารณา ถึงกิจกรรมของทางโรงเรียนด้วย ไม่ควรจัดกิจกรรมในวันที่ทาง โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น เพราะจะทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิในการ ทำกิจกรรมที่จัดให้เท่าที่ควร

2. การใช้ตัวแบบที่มีชีวิตจริง ควรหาภารกิจกรรมในการ คัดเลือกตัวแบบที่กลุ่มยอมรับและตัวแบบก็ยอมรับเช่นกัน เพื่อ ป้องกันการไม่ยอมรับและไม่พอใจของกลุ่มและจะทำให้ตัวแบบ มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น โดยสามารถในกลุ่มมีส่วนร่วมในการ คัดเลือกตัวแบบด้วย เพื่อให้กลุ่มเกิดความเชื่อถือ

3. การเสริมแรงด้วยว่าจากของรางวัลรวมถึงทรัพยากร ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ สามารถทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการ ที่จะปรับเปลี่ยนพุติกรรมได้ดี

4. การให้เพื่อนช่วยเพื่อนทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน พุติกรรมที่ดีขึ้น เพื่อนในกลุ่มมีความสำคัญในการส่งเสริม สุขภาพของปาก เช่น การให้คำแนะนำในการแปลงพันและ การกระตุ้นเพื่อนเพื่อรวมห้องให้สนใจการดูแลสุขภาพของปาก ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กส่วนใหญ่อยู่ในวัยเดียวกัน สามารถพูดจา และสื่อสารด้วยภาษาเดียวกันได้ดี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ รศ. ดร. พร摊ี บัญชารหัตถกิจ ผศ. ดร. วุฒิรา ดวงส่งค์ ดร. สุดาวดี กิตติโพวนันท์ และคุณวนิดา ทองดีนกอก ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและตรวจสอบความ

ถูกต้องของแบบสอบถามให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์เป็นอย่างดี ยิ่งและขอขอบคุณบันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ที่ได้ให้ทุนคุดหนุนและส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ งานการศึกษาสำเร็จลั่นได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมพิพิธ สุขสันติสุกุลชัย และคณะ. (2541). เอกสารประกอบการสอนวิชาทั้งกรรมป้องกันและปฏิทันวิทยา. ขอนแก่น: ภาควิชาทั้งหมด วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น.

กรมอนามัย กองทั่วไปรวมสานักงานสุขาภิบาลสุขภาพ. (2551). รายงานผลการสำรวจสภาวะทั้งหมดที่ 6 พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมศรัทธาแห่งประเทศไทย.

กระทรวงสาธารณสุข. กรมอนามัย. (2547). คู่มือผู้นำนักเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ขวัญดาว พันธ์มุด. (2549). ผลของโปรแกรมทั้งหมดสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมโดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคเพื่อสุขภาพ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เดือนใจ ภาครุ่ง. (2542). ประสิทธิผลของโปรแกรมทั้งหมดสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรักษาพันให้แข็งแรงและการแปรรูปอย่างถูกต้องตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนราธิวาส.

ประพิณพิพิธ หนึ่นน้อย. (2548). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพของปากเพื่อป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยปลายใบต่ำบล็อกที่ประดิษฐ์ วิทยานิพนธ์บัญญากวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประพิณพิพิธ หนึ่นน้อย. (2548). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพของปากเพื่อป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยปลายใบต่ำบล็อกที่ประดิษฐ์ วิทยานิพนธ์บัญญากวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมศักดิ์ เลิศจีระจัล. (2548). การควบคุมแผลคราบจุลทรรศ์ด้วยตนเองของเด็กวิธีการแปรรูปฟันร่วมกับการใช้เม็ดสีข้อมูลคราบจุลทรรศ์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยาสารทั้งหมดสุขภาพ 10(1-2), 18-27.

สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์. (2532). การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับชาวบ้าน. ลำปาง: ศูนย์การศึกษาอุตรดิตถ์.

อรักษ์ บัวพัฒน์. (2551). ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาพฤติกรรมการแปรรูปอย่างถูกต้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเลื่อม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์บัญญากวิทยาศาสตร์สุขภาพ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อรวรรณ วรรณฤทธิ์. (2541). การเปรียบเทียบการสอนทั้งหมดสุขศึกษาระหว่างการใช้เพลงกับการใช้สีข้อมูลคราบจุลทรรศ์ที่มีต่อพฤติกรรมทั้งหมดสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์บัญญากวิทยาศาสตร์สุขภาพ บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. บทคัดย่อผลงานวิจัยทางทั้งหมดสุขภาพ 169.

อุดม จิรวัฒน์กุล. (2547). ชีวสถิติที่ใช้ในงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ขอนแก่น: ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Bandura, A. (1977). *Self-efficacy:Toward a Unifying of Behavior Change Psychological*. New York: Holt.

Rinchart and Winson. Bloom, B.S. (1979). *Taxonomy of Education Objective The Classification of Education Goals Handbook 1 Cognitive Domain*. London.

Longman Inc.House, J.S. (1981). *The Association of Social Relationship and Activities with Mortality : Community Health Study*. American Journal Epidemiology. 10(1), 12-18.

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนระห่ำงกลุ่มทดลอง ($n=36$) กับกลุ่มเปรียบเทียบ ($n=36$)

ประเด็น	$\bar{d}$	S.D.	95% CI	t	p-value
ความรู้เรื่องโรคเหงือกอักเสบ					
กลุ่มทดลอง	3.72	1.64	0.51 – 3.40	5.56	0.005
กลุ่มเปรียบเทียบ	1	2.50			
การรับรู้ความสามารถในการป้องกันโรคเหงือกอักเสบ					
กลุ่มทดลอง	0.93	4.20	-5.90-0.59	2.44	0.017
กลุ่มเปรียบเทียบ	-0.02	3.79			
ความคาดหวังในผลตีของการป้องกันโรคเหงือกอักเสบ					
กลุ่มทดลอง	3.53	5.06	-10.28 – 4.59	2.01	0.043
กลุ่มเปรียบเทียบ	-0.25	6.05			
การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคเหงือกอักเสบ					
กลุ่มทดลอง	6.69	2.42	0.46 – 3.52	7.67	0.015
กลุ่มเปรียบเทียบ	-1.14	2.92			

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ระหว่างกลุ่มทดลอง ($n=55$)

และกลุ่มเปรียบเทียบ ($n=52$) ภายหลังการทดลอง (ผู้นำนักเรียนและนักเรียนชั้น ป.5 ที่เหลือทุกคน)

ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์	$\bar{d}$	S.D.	95% CI	t	p-value
กลุ่มทดลอง	-0.87	0.87	0.08 – 0.58	2.32	0.020
กลุ่มเปรียบเทียบ	-0.03	0.61			